

Otázka: Vnitřní obchod a cestovní ruch

Předmět: Ekonomie a cestovní ruch

Přidal(a): Aneta

Vnitřní obchod

Pojem obchod a členění

- mezičlánek mezi výrobou a spotřebou
- je to úsek národního hospodářství
- patří do terciální sféry (sektoru)

Členění obchodu

1. dle směru pohybu zboží

- vnitřní - obchod na území daného státu = vnitrostátní
- zahraniční - obchodování s okolními státy:
 - * vnitrounijní - v rámci EU
 - * mimounijní - s nečleny EU

2. dle určení

- maloobchod
- velkoobchod

2. dle právní normy

- obchody jednotlivců
- obchody společnosti
- družstvo (COOP, jednota)
- státní podniky

Zboží

- produkt určen pro trh, nikoliv pro vlastní potřebu
- produkty, které firma nakupuje aby je dále v nezměněné formě prodala

2 hodnoty:

Ø užitná hodnota - užitečnost

Ø hodnota - dána množstvím společensky nutné práce, které je ve zboží obsazena

- cena se nerovná hodnotě
- komplexní výrobek = jádro výrobku, 2 vrstva, 3 vrstva
- výrobek je identifikován čárkovým kódem

Vnitřní obchod

- představuje obchodní činnost obchodních podniků na území ČR
- jde o činnost maloobchodních podniků, velkoobchodních podniků a cestovního ruchu

Velkoobchod

- mezičlánek mezi výrobou a maloobchodem

Úkoly:

- Ø přetváří výrobní dodávky na dodávky pro drobné spotřebitele
- Ø vyrovnává časový nesoulad mezi dobou výroby a zájmem spotřebitelů
- Ø dokončuje některé výrobní operace (pražení kávy, dozrávání ovoce...)
- Ø dopravuje zboží do obchodů
- Ø provádí různé služby pro MO

Členění dle sortimentu

- **specializovaný** - 1 produkt, skupina produktů, kterým jsou přizpůsobeny např. skladovací prostory
- **univerzální** - orientuje se na různé druhy zboží

Typy velkoobchodu

- **tradiční**

= dodávkový

- zástupci MO si vyberou zboží -> VO vystaví fakturu -> faktura je proplacena

- **cash - carry**

= zaplatí a odvez

- zákazník přijede -> vybere si zboží -> zaplatí -> zboží si odveze

- např. Makro

- výhody: pro VO - dostane ihned zapláceno

pro MO - okamžitě může reagovat na požadavky zákazníků

- **zprostředkovatelský**

= komisionářský

- nákupní obchody zboží nekupují, ale pouze ho přebírají na základě komisionářské smlouvy

- zboží prodá maloobchodu, ten zboží proplatí -> může zaplatit tomu od koho zboží přebíral

Maloobchod

- úkolem je dodání zboží konečnému spotřebiteli

- platba buď hotově nebo kartou; potraviny mohou být placeny stravenkami

- členění se na prodej potravinářského zboží a prodej nepotravinářského zboží

- předmětem obchodu jsou: Ø zboží denní spotřeby (zákl. potraviny...)

Ø zboží dočasné spotřeby (oblečení, obuv, knihy...)

Ø zboží dlouhodobé spotřeby (nábytek, auta, elektronika..)

Členění maloobchodních jednotek

1. dle stability

- **stacionární** - stále na místě, stálé prodejny
- **ambulantní** - pohyblivé (stánky, pojízdné prodejny..)
- **objednávkové** - zásilkové firmy (teleshopping, katalogy, inzeráty..)

- platba hotově při převzetí nebo na dobírku

2. dle specializace

- **specializované** - zaměřeny na určitý druh zboží

- nabízí jej ve velkém rozsahu (sport, lékárny, pekárny...)

- **se zbožím denní spotřeby** - základní sortiment potravin a základní drogerie

3. dle způsobu prodeje

- forma prodeje je ovlivněna sortimentem

- **samoobsluha** - prodavač se účastní pouze placení
- **pultový prodej** - prodavač plně obsluhuje zákazníka (zlatnictví...)
- **zásilkový prodej** - objednávka podle katalogu, inzerátů...
- **volný výběr** - zákazník sám vybírá zboží, v urč. fázi se musí obrátit na prodejce (např. velikost oblečení)

- **e-shopy** – obchodování pomocí internetu
- **prodejní automaty**
- **stánkový prodej**
- **prodej prostřednictvím dealerů**

4. **dle velikosti**

- **běžná prodejna** (samoobsluhy)

- sortiment potravinářský i nepotravinářský
- forma prodeje samoobslužná i volný výběr, pultový nebo kombinace
- specializované i nesespecializované
- mohou poskytovat i služby

- **supermarket**

- samoobslužné prodejny
- nabízí potravinářský i nepotravinářských sortiment
- součástí jsou i obsluhované úseky (lahůdky, maso, uzeniny..)
- prodejní plocha nad 400 m²
- otevírací doba 7 dní v týdnu
- masivní reklama – letáky, televize, rozhlas
- akční ceny
- velká parkoviště, kamerový systém

- **hypermarket**

- obrovské samoobslužné prodejny
- prodejní plocha nad 3 000 m²
- služby ve velkém rozsahu
- velká parkoviště, doprava zdarma, benzínky a myčky
- vlastní centrální sklady
- umísťovány na okrajích měst či u dálničních tahů
- otevřeno od rána do večera či nonstop
- zatěžují životní prostředí (zabírají půdu, vysoká koncentrace aut)

- **hobymarket**

- zaměřený na domácí kutily, zahrádkáře, stavebníky
- velké specializované prodejny
- většinou na okraji měst
- např. Bauhaus, Baumax, Hornbach

- **obchodní centrum**

- velké komplexy; skládají se z velkého množství obchodních jednotek
- specializace na vše; služby (kadeřník, restaurace, cestovky, bankomaty..)

- „shop in shop“ systém – velké prodejní plochy rozděleny na menší
- např. Olympie, Vaňkovka...

Hospodaření obchodu

a) náklady (energie, materiál, reklama, osvětlení...)

- cílem je snižovat náklady (zaměstnávat vyučené prodavače, přiměřené náklady na reklamu..)

b) výnosy

- hlavní složkou jsou tržby
- snaha o zvýšení tržeb (zvětšíme reklamu, cenové triky)

-> obchodní marže tvoří výnosy; je to přírážka obchodu která je rozdílem mezi prodejní a nákupní cenou

- lze ji stanovit:

- a) procentní přírážkou k nákupní ceně
- b) procentní srážkou z prodejní ceny
- c) pevnou částkou

Rizika obchodu

Ø nedostatek zboží

Ø nedodání zboží

Ø nezaplacení – při prodeji na fakturu

Ø znehodnocení zboží (čas u potravin)

Ø odcizení zboží – je stanovené tzv. ztratné

Ø neprodání zboží

Pojištění

- proti rizikům se obchod brání pojištěními
- nejčastější jsou např. pojištění proti: - krádeži
- rizikům nezaplacení
- riziku zkažení zboží
- dopravní riziko

Cestovní ruch

Pojem cestovní ruch a členění

- patří do terciálního sektoru (služby)
- ministerstvo pro místní rozvoj
- forma uspokojování potřeb lidí v oblasti turistiky, rekreace, poznávání...

Členění

1. čas

- **krátkodobý** – do 3 dnů
- **dlouhodobý** – nad 3 dny

2. počet účastníků

- **individuální** – rodina
- **skupinový**

3. území

- **tuzemský** – v rámci republiky
- **zahraniční** – při překročení hranic státu

* aktivní – zahraniční turisté přijíždí do našeho státu

* pasivní – naši občané cestují do ciziny

* v rámci EU

* mimo EU

4. způsob organizace

- **organizovaný** (cestovní kanceláře)
- **neorganizovaný** (individuální)

Význam

Ø **ekonomický** – přínos do státního rozpočtu

- příliv valut a deviz
- tvorba nových pracovních míst -> snížení nezaměstnanosti
- zhodnocení kulturních památek (vstupné..)

Ø **kulturní** - poznávání kulturních hodnot státu

Ø **jazykový**

Ø **politický** - vzájemné vztahy mezi státy

Služby

1. **základní**

- ubytování
- stravování
- doprava

2. **doplňkové** (zábavní podniky, nabídka zájezdů, organizace kulturních akcí...)

Ubytování

- existují různé druhy; poskytují různé druhy služeb
- mají různou úroveň

Ø Hotel - klasický typ ubytování

- úroveň se rozlišuje dle počtu hvězdiček
- služby: restaurace, zábavní podniky, směnárny, kadeřník...

Ø Motel - u hlavních silničních tahů

- typ ubytování pro motoristy

- parkoviště, servis, restaurace

Ø Botel - ubytování na vodě v kajutách (není moc komfortní)

Ø Hostel - jednodušší ubytovací zařízení

- na patře kuchyňka

Ø Penzion - menší zařízení (rodinný typ)

Ø Apartmán - ubytování, kde součástí je ložnice, kuchyň, sociální zařízení...

Ø Ubytovna - jednoduché zařízení (základní potřeby pro vaření)

* přechodné - ubytování pro zaměstnance

* turistická - při rekreaci

Ø Privát - ubytování v soukromí

Ø Studia - v zahraničí

- 1 místnost na přespaní; součástí je kuchyňský kout

Ø Karavan - veřejné tábořiště

Ø Stan - veřejné tábořiště

Stravování

- v rámci zájezdů může být volné či vázané (zajištěno na přesný čas)

- v hotelích či penzionech (snídaně, polopenze, plná penze, all inclusive)

Ø základní - hlavní jídla (obědy, večeře)

Ø doplňkové - studená jídla (svačiny, snídaně)

Ø veřejné - ziskový princip

Ø uzavřené - školní jídelny, kantýny; spíše neziskový princip

Ø servírované

Ø švédské stoly

Ø restaurace - nabízeno jídlo a pití (jídelní a nápojový lístek)

- ceny s DPH

Ø rychlé občerstvení - veřejné stravování

- rychlý výběr, prodej, konzumace na místě

Ø jídelny - jednoduchá stravovací zařízení

- stoly a místa k sezení

Ø bary - velké množství nápojů a drobná jídla

Doprava

Ø vlastní

Ø organizovaná

- některé ubytovací zařízení nabízí zvláštní druhy dopravy

Cestovní kancelář a cestovní agentura

Cestovní kancelář

- provozuje činnost na základě koncese
- provozuje FO i PO
- nabízí zájezdy, průvodcovské služby, zabezpečuje vstupenky
- vydává katalogy (katalog. číslo zájezdu, místo a doba pobytu, veškeré služby, konečná cena, všeobecné smluvní podmínky, storno poplatky)
- musí být pojištěna

Cestovní agentura

- prodává zájezdy, které organizuje jiná cestovní kancelář
- vázaná živnost
- nemusí být pojištěna

Cestovní smlouva

- právní dokument, který uzavírá cestovní kancelář s klientem
- písemná forma

- obsahuje: číslo zájezdu

místo pobytu

ubytovací zařízení

termín pobytu

všechny zaplacené služby

datum vyhotovení

podpisy subjektů

cena a počet osob

- VOUCHER - dokument, na základě kterého nám budou poskytnuty služby

Pojištění

- rozhodující pro zákazníka je, zda je cestovní kancelář pojištěna

- pojištění je povinnou záležitostí pro koncesi

- klient musí obdržet doklad o pojištění kanceláře

- v případě krachu kanceláře, klient obdrží pojistné plnění za:

a) služby co nečerpal

b) samostatnou dopravu zpět do ČR

c) jiné pojistné plnění

- pojištění sjednává 6 pojišťoven (Kooperativa, Uniqua..)